

Förslag till ett första steg mot en hörsel-/dövgymsasieverksamhet i Stockholm 2013

Utifrån mötet med Thomas Persson m.fl. 20120507 har jag tagit fram två förslag på hur man kan starta upp ett gymnasiealternativ för döva/hsk i liten skala i samband med omstarten av Frans Schartaus gymnasium hösten 2013.

Alternativ 1 är en form av inkludering i klasser med reducerad gruppstorlek och tillgänglighetsanpassad lärmiljö och pedagogik. Flera elever med hörselnedsättning/dövhet ingår i en klass med högst 16 elever, inom de program som planeras finnas på den tilltänkta skolan.

Alternativ 2 följer den modell som beskrivs i slutrapporten. Modellen är dock svårare att genomföra i liten skala.

En kostnadsberäkning av de båda alternativen behöver göras utifrån några scenarion med olika elevantal och olika elevsammansättning.

Skiss på två alternativ för uppstart hösten 2013.

Alternativ 1 – Inkludering i reducerad grupp

Inkluderande lärmiljöer med reducerad gruppstorlek om högst 16 elever, där elever med hörselnedsättning/dövhets ingår i de fyra program som nya FS planerar att erbjuda.

Naturvetenskapsprogrammet
Samhällsvetenskapsprogrammet
Ekonomiprogrammet
Handels- och administrationsprogrammet

Dvs. fyra klasser med reducerad gruppstorlek undervisas i hörselanpassade lokaler av lärare med specialkompetens inom hörsel/dövhets (16 elever, möblerat så att alla ser varann, med hörselteknik och visuell teknik etc. enligt bilaga 1). Det betyder att det kan finnas olika antal elever med hörselnedsättning i de olika grupperna beroende på hur många som valt programmen. Om det finns en eller flera döva elever som söker till något av programmen måste det finnas två teckenspråkstolkare i den/de klasserna. De platser som inte går åt för elever med hörselnedsättning fylls på med hörande elever.

Preparandutbildning*
Språkintröduktion**

Det måste även finnas möjlighet att ta in enstaka elever till språkintröduktion när det blir aktuellt samt till andra intröduktionsprogram eventuellt i samverkan med den skola de sökt till. (ev. i samverkan med Alviksskolan/Manillaskolan).

Eleverna ska ha tillgång till stöd från det hörselpedagogiska navet enligt förslaget i slutrapporten.

Ämnet teckenspråk ska vara garanterat valbart för eleverna med hörselnedsättning. De som kommer från inkluderad grundskola kommer troligen läsa steg 1 medan de som kommer från hörselklass behöver börja på högre steg. Samläsning över stegen måste ske i någon form.

Ämnet Entreprenörskap 100 poäng ska vara obligatoriskt för alla elever med hörselnedsättning/dövhets men kan fyllas på med intresserade hörande elever (de behöver då inte delta i det specifika).

Det bör finnas möjlighet för elever med hörselnedsättning/dövhets att läsa engelska i mindre grupp med endast elever ur målgruppen, då detta ämne innebär behov av ett speciellt pedagogiskt upplägg för många av eleverna.

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN, GYMNASIEENHETEN

PROJEKT HUGIS, HÖRSELSKADADE UNGDOMARS
GYMNASIEALTERNATIV I STOCKHOLM

BILAGA 3
SID 3 (8)
2012-05-21

Nya FS med inkluderande lärmiljö utifrån elever med hörselnedsättning/dövhet.

Naturvetenskapsprogrammet - klass med 16 elever varav en del elever med hörselnedsättning/dövhet

Samhällsvetenskapsprogrammet - klass med 16 elever varav en del elever med hörselnedsättning/dövhet

Ekonomiprogrammet - klass med 16 elever varav en del elever med hörselnedsättning/dövhet

Handels- och administrationsprogrammet - klass med 16 elever varav en del elever med hörselnedsättning/dövhet

Hörselpedagogiskt nav

Teckenspråk -Steg 1 samt andra steg utifrån elevernas förkunskaper.

Garanterat valbart för hsk elever men öppet även för hörande o för inkluderade elever från andra skolor, då med delar på

Entreprenörskap
100p

Obligatoriskt för hsk/döva elever men öppet även för hörande

Nätverk för hsk/döva ungdomar i

Engelska i grupp för elever med hörselnedsättning / dövhet

Preparand-
utbildning

Språk-
introduktion

Stöd av specialpedagog och läxhjälp på svenska och teckenspråk.

Studie och yrkesvägledning

Hörselteknisk support

Samordning

Alternativt slå ihop hsk/döva elever som väljer samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet, då de har samma gymnasiegemensamma kurser, och låt dem gå i en klass på samhällsvetenskapligt program med 16 elever.

Det blir då tre reducerade grupper istället för fyra.

Naturvetenskapsprogrammet - klass med 16 elever varav en del med hörselnedsättning/dövhet

Samhällsvetenskapsprogrammet - klass med 16 elever varav en del med hörselnedsättning/dövhet. Med hörselskadade/döva elever från ekonomiprogrammet inkluderade i de gymnasiegemensamma ämnena.

Handels- och administrationsprogrammet - klass med 16 elever varav en del med hörselnedsättning/dövhet

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN, GYMNASIEENHETEN

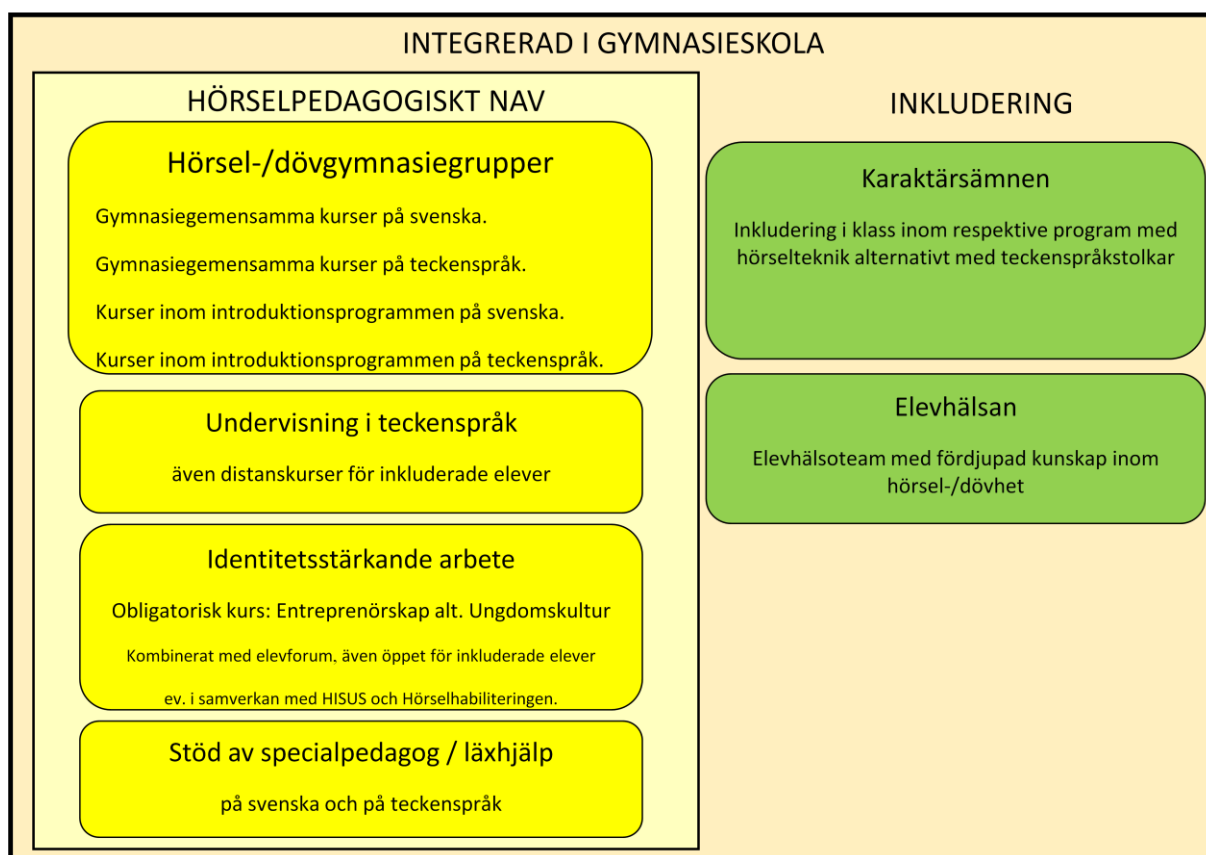
PROJEKT HUGIS, HÖRSELSKADADE UNGDOMARS
GYMNASIEALTERNATIV I STOCKHOLM

BILAGA 3
SID 4 (8)
2012-05-21

Alternativ 2 – enligt förslag i slutrapporten

Enligt ursprungsförslaget i slutrapporten men där man avgränsar sig till de program som nya FS planerar att erbjuda.

Naturvetenskapsprogrammet
Samhällsvetenskapsprogrammet
Ekonomiprogrammet
Handels- och administrationsprogrammet
Preparandutbildning*
Språkintröduktion**

Eleverna med hörselnedsättning samläser de gymnasiegemensamma kurserna i hörselgrupp. Samläsningsmöjligheterna är olika beroende på program.

Om det finns enstaka döva elever läser de tillsammans med hörselgruppen med tolkar. Om det inte finns 16 elever i hörselgrupperna kan man fylla ut med hörande elever.

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN, GYMNASIEENHETEN

PROJEKT HUGIS, HÖRSELSKADADE UNGDOMARS
GYMNASIEALTERNATIV I STOCKHOLM

BILAGA 3
SID 5 (8)
2012-05-21

Eleverna ska ha tillgång till stöd från det hörselpedagogiska navet enligt förslaget i slutrapporten.

Ämnet teckenspråk ska vara garanterat valbart för eleverna med hörselnedsättning. De som kommer från inkluderad grundskola kommer troligen läsa steg 1 medan de som kommer från hörselklass behöver börja på högre steg. Samläsning över stegen måste ske i någon form.

Ämnet Entreprenörskap 100 poäng ska vara obligatoriskt för alla elever med hörselnedsättning/dövhet men kan fyllas på med intresserade hörande elever (de behöver då inte delta i det specifika).

Det bör finnas möjlighet för elever med hörselnedsättning/dövhet att läsa engelska i mindre grupp med endast elever ur målgruppen, då detta ämne innebär behov av ett speciellt pedagogiskt upplägg för många av eleverna.

Övriga ämnen ska ungdomarna läsa med sina respektive program i grupper om högst 16 ungdomar.

Samläsningsmöjligheter

Naturvetenskapsprogrammet	Idrott Entreprenörskap Teckenspråk	Engelska	Historia	
Samhällsvetenskapsprogrammet		Svenska	Samhälls-	Matematik
Ekonomiprogrammet		Svenska 2	kunskap	Naturkunskap
Handels- och administrationsprogrammet		Religion		
Preparandutbildning*				
Språkintröduktion**				

Det som är blåmarkerat visar för vilka program de olika kurserna kan samläsas.

Då programmen inte har samma gymnasiegemensamma kurser i alla ämnen blir det dock schematekniskt svårt att få ihop helheten. Det blir också fyra klasser, ett per program, som måste delas vid de programgemensamma kurserna där de hsk/döva eleverna ska vara inkluderade.

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN, GYMNASIEENHETEN

PROJEKT HUGIS, HÖRSELSKADADE UNGDOMARS
GYMNASIEALTERNATIV I STOCKHOLM

BILAGA 3
SID 6 (8)
2012-05-21

För- respektive nackdelar med de olika förslagen

Fördelar / möjligheter med alternativ 1 – Inkludering i reducerad grupp

Möjlighet för de hörselskadade eleverna att vara i en inkluderande lärmiljö där de kan vara fullt delaktiga.

Möjlighet till läppavläsning och hörseltekniskt stöd, mikrofon kan användas av alla i klassen (obs: viktigt med medhörning)

Undervisning av specialutbildade lärare med teckenspråkskompetens.

Möjlighet till teckenspråksundervisning, kurs i entreprenörskap och specialpedagogiskt stöd från det hörselpedagogiska navet.

Eleverna med hörselnedsättning/dövhet är en naturlig del av klassen hela tiden, inte bara i vissa ämnen.

Mindre risk att undervisning och kravnivå skulle avvika från andra klasser.

Få schematekniska problemen kring samläsning över programgränserna.

Möjlighet att ha flera hörselskadade klasskamrater, för identifikation och för att få ökad förståelse för behoven utifrån hörselnedsättningen.

Goda möjlighet att lära känna hörande elever.

Andra elevgrupper som kan vara intresserade av denna undervisningsform skulle kunna vara elever som är intresserade av att lära sig teckenspråk, elever som har behov av en lugnare lärmiljö och den visuella pedagogik man här kommer att använda. T.ex. p.g.a. dyslexi, språkstörning, ADD, annat hemspråk.

Möjlighet för döva elever som studerar med teckenspråkstolkar att få kompisar som kan teckenspråk och därmed undvika att bli så isolerad som man oftast blir när man är den ende döve eleven i en skola.

Risker / hinder / frågetecken kring alternativ 1 – Inkludering i reducerad grupp

Det räcker inte med reducerad gruppstorlek och hörselteknik för att det ska fungera för den som har hörselnedsättning, det kräver en medveten pedagogik.

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN, GYMNASIEENHETEN

PROJEKT HUGIS, HÖRSELSKADADE UNGDOMARS
GYMNASIEALTERNATIV I STOCKHOLM

BILAGA 3
SID 7 (8)
2012-05-21

Gravt hörselskadade elever eller elever med ytterligare funktionsnedsättning kan ha svårt att klara undervisning i grupp med 16 elever.

Det finns en risk att hörande elever inte ska tycka att det är attraktivt att gå i denna typ av verksamhet.

Det kräver genomtänkt marknadsföring för att hörande elever ska finna alternativet lockande.

Det blir ett begränsat programutbud.

Fördelar / möjligheter med alternativ 2 – enligt förslag i slutrapporten

Möjlighet att ha kärnämnen med endast hörselskadade/döva kompisar i gruppen, vilket gör att undervisningen lättare kan skräddarsys utifrån de behov hörselnedsättningen medför.

Möjligheter att prova inkludering i karaktärsämnena i reducerad grupp om högst 16 elever.

Möjlighet till läppavläsning och hörseltekniskt stöd, mikrofon kan användas av alla i klassen.

Undervisning av specialutbildade lärare med teckenspråkskompetens.

Möjlighet till teckenspråksundervisning, kurs i entreprenörskap och specialpedagogiskt stöd från det hörselpedagogiska navet.

Möjlighet att ha flera hörselskadade/döva klasskamrater, för identifikation och för att få ökad förståelse för behoven utifrån hörselnedsättningen.

Vissa möjligheter att lära känna hörande klasskamrater.

Möjlighet för döva elever som studerar med teckenspråkstolkar att få kompisar som kan teckenspråk och därmed undvika att bli så isolerad som man oftast blir när man är den ende döve eleven i en skola.

Risker / hinder / frågetecken kring alternativ 2– enligt förslag i slutrapporten

Schematekniska problem kring samläsning över programgränserna.

Man måste dela hörande grupper i karaktärsämnena för att inte få för stora grupper när eleverna med hörselnedsättning/dövhet är inkluderade.

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN,
GYMNASIEENHETEN

PROJEKT HUGIS, HÖRSELSKADADE UNGDOMARS
GYMNASIEALTERNATIV I STOCKHOLM

BILAGA 3
SID 8 (8)
2012-05-21

Eleverna med hörselnedsättning/dövhets blir inte en naturlig del av klassen (inom programmet) då de endast har vissa ämnen med klassen.

Det blir ett begränsat programutbud.